

Ane Legarreta

ZUZENDARIA

ORTZI-MUGA BERRIA MUSIKARI

“Bost urte nituenean eman nuen izena Galdakaoko musika eskolan, baina ez nuke inoiz imajinatuko nire ogibidea izango zenik. Instrumentuak aukeratzeko zailtasunak izan nituen hasieran; orain pianoa eta harpa maite ditut. Getxoko Musikalia Elkartean egiten dut lan gaur-gaurkoz. Sorotan Bele sinfonikoa proiektua dugu eskuartean, baina izurriaren ondorioz kontzertuak atzeratu dira. Etorkizunera begira, nire ametsa orkestra bat sortzea da; ez da gauza erraza baina saiatu, saiatuko naiz behintzat!”

“Musika klasikoa oso baloratuta dago euskal gizartean”

Zuzendari izateko hogeit hamar urteko ikasketa ibilbidea egin behar izan du Ane Legarretak (Galdakao, 1994). Emakumea eta gaztea izanik, perspektiba desberdina du sektorearekiko. Galdakaoko Musika Bandan eta Getxoko Musikalia Elkartean aritu da zuzendari bezala, eta 2020an Euskadiko Orkestra zuzentzeko aukera izan zuen. Musikarik gabe bizitzari mamia falta zaiola dio.

 LEIRE REGADAS HODEI TORRES

Txikitan hasi zinen musika ikasten.

Nire etxean beti esan didate “egin nahi duzuna, baina egin ondo”. Nik aukeratu nuen 5 urterekin musika ikasi nahi nuela eta eskolaz kanpoko beste jarduera batzuekin uztartzen nuen. Galdakaoko musika eskolan eman nituen lehen urratsak, denbora-pasa zen niretzat. Inoiz ez nuen imajinatuko nire ogibidea izango zenik.

Ez da zure kasua, baina batzuek alde batera uzten dituzte musika ikasketak. Zergatik gertatzen dela uste duzu?

Musika ulertzeko aurretik egin behar den lana oso luzea da, denbora behar da kontzeptuak barneratzeko. Musikaren bitartez adierazteko kapaza izan arte posible da urteak eta urteak behar izatea. Normala da ume askok ez lortzea motibazio hori. Pedagogia moldatu beharko litzateke, praktikoago egin, txikitatik instrumentuak esploratzeko aukera izateko.

Hala ere, instrumentu bat jotzen

ikasteko inoiz ez da berandu?

Ikasteko inoiz ez da berandu, jende guztiari gomendatzen diot. Musika gabe bizitzari mamia falta zaio; momentu konkretuak gogoratzen laguntzen digu, sentimenduekin eta lekuekin erlazionatzeko dugu... Fran Lebowitz idazleak dioen bezala, mi-nik egiten ez duen droga bat da.

Beethoven, Mozart, Bach edo Wagner izan ohi dira musika klasikoaz hitz egiten denean burura datozkigun konpositoreak. Non daude emakumeak?

Mendebaldeko musika klasikoko konpositore eta zuzendariengan pentsatzen dugunean ehuneko ehunetan gizonezko zuri europarrak dira. Baina badira hainbat liburu eta dokumentu emakumezko paregabeen historiak biltzen dituztenak, Nadia Boulanger eta Clara Schumann buruzkoak, adibidez. Liburu bat gomendatu beharko banu, Pilar Ramosen *Feminismo y música* (Feminismoa eta musika) gomendatuko nuke.

“Orkestra sinfonikoetan eta hauen zuzendaritzan parte hartzea debekatua izan dute emakumeek”.

Zer-nolako harrera du gizartean musika klasikoak?

Musika klasikoa oso baloratuta dago euskal gizartean. Ikusi besterik ez dago zer-nolako kalitatezko orkestra sinfonikoak ditugun. Estatuko mailarekin alderatuz, zorte handia dugu hemen. Arazoa da barneratze prozesu luzea behar duela musikak eta zentzu horretan oso erraza dela amore ematea, batez ere gazteen artean. Bigarren aukera eman beharko genioke musika klasikoari.

Herritarrak musika klasikora hurbiltzeko xedez hainbat taldek bertsoak grabatu dituzte Euskadiko Orkestra Sinfonikoarekin. Gurutzaketa horien aldekoa zara?

Guztiz. Gaur egun entzuten diren taldeen eta orkestra sinfonikoen arteko mix-ak beharrezkoak dira, arrazoi horregatik. Gainera, moldaketa lana ondo egin baldin badago ez du zertan kalitatea aldatu behar. Fernando Velázquezek Euskadiko Orkestrarako egindako lana bikaina da, esaterako.

Emakumea zara, gaztea... Oztoporik izan duzu zure bidea egiteko?

Emakume izateagatik aurkitu ditut batzuetan zailtasunak, bai. Emakume gutxi gaude zuzendarien munduan, baina tira, komunitatea indartsua da eta pertsona politak aurkitu ditut bidean.

Zein da sektore honetan emakume gutxi egotearen arrazoa?

Orkestra sinfonikoetan eta baita hauen zuzendaritzan ere, beste ogibide askotan bezala, emakumeek debekatua zuten parte hartzea. Datu bortitz bat: Vienako urte berriko kontzertuan emakumeek ez zuten orkestran parte hartzeko aukerarik izan 1997ra arte! Eta oraindik ez du emakume bakar batek ere zuzendu kontzertu hori...

Arlo prekarizatua da musikarena? Zaila da lanpostu bat lortzea?

Sektore honetan ez dago geldi egoteko aukerarik, egunero kontaktuak egin behar dituzu, sormen prozesuak alderatu, entsegu teknikak konpartitu bestekin batera ikasteko... Mugitzen baldin bazara eta hobetzeko nahia alboratzen ez baduzu, zure bidea aurkituko duzu. Nahiz eta orain segurtasun neurrien ondorioz egoera zaildu den.

Bateraezinak dira musika zuzendari izatea eta reggaetoia edo trapa entzutea?

Nik denetarik entzuten dut, momentu bakoitzak bere musika duela deritzot. Trapa ez dut bereziki gustuko, baina agian urte batzuen bueltan beste perspektiba batekin ikusiko dugu; azken finean, musika gizartearekin batera aldatzen da eta gizarte horren isla ere bada. Egia da sormen prozesu “erraza” duen musika gutxiestea ohikoa dela. Baina edonork ezin dezake egin, hor dago koxka. Abesti bat sortzeko non elkartu diren, zeri buruz hitz egin duten, zertan oinarritu diren... irudikatzen dut nik, ikuspuntu horretatik aztertzen saiatzen naiz.

Musikan, bizitzan bezala, ikasketak ez du etenik?

Hala da, eta bizitzan bezala, zenbat eta gehiago jakin, orduan eta gutxiago dakizula konturatzen zara. Ez bakarrik musika egiterakoan, musika horren atzean dagoen historia eta oinarri ere ari naiz. Musika klasikoak istorio pilo bat ezkututzen ditu noten atzean. ●